

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Pedagogická fakulta
Katedra anglického jazyka

Bakalářská práce

Prvky středověké romance v díle
C. S. Lewise *Letopisy Narnie*

The Elements of Medieval Romance in
C. S. Lewis's *Chronicles of Narnia*

Vypracoval: Martin Jána
Vedoucí práce: PhDr. Kamila Vránková, Ph.D.

České Budějovice 2016

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem svoji bakalářskou práci vypracoval samostatně, pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb, v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě - úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Pedagogickou fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 3. 1. 2016

.....

Martin Jána

Poděkování

Rád bych poděkoval vedoucí své bakalářské práce PhDr. Kamile Vránkové, Ph.D. za odborné vedení mé bakalářské práce, cenné připomínky a reference, které mi pomohly tuto kvalifikační práci dokončit.

Anotace

Název: Prvky středověké romance v díle C.S. Lewise *Letopisy Narnie*

Autor: Martin Jána AJ-SV

Práce se zabývá interpretací Lewisových fantasy příběhů pro děti, přičemž hlavní pozornost je věnována vlivu středověké romance a jejího základního tématu - dobrodružná cesta hrdiny spojená s hledáním zdroje života. V úvodu práce je přiblížena životní zkušenost autora (význam literatury a náboženství) a obecná charakteristika romance jako žánru. Hlavní část práce je věnována vlastní literární analýze, jejíž součástí je zkoumání vztahu mezi tradičními prvky romance a prvky náboženské alegorie (témata smrti a oživení, prázdnoty a fantazie, dobra a zla, člověka a Boha).

Abstract

Title: The Elements of Medieval Romance in C. S. Lewis's Chronicles of Narnia

Author: Martin Jána, Aj-SV

This thesis deals with the interpretation of Lewis' fantasy stories for children. The main attention is dedicated to the influence of the medieval romance and its crucial theme: the hero's journey and adventure associated with the search for the source of life. The first chapters concentrate on the life experience of the author (the importance of literature and religion) and the general characteristics of romance as a genre. The main part of this thesis concentrates on the literary analysis, which includes the links between the traditional elements of romance and the elements of religious allegory (the themes of death and rebirth, emptiness and imagination, good and evil, man and God).

Obsah

Úvod.....	1
1. Tradice romance v anglické literatuře.....	2
1.1 Artušovské legendy a hledání Svatého grálu.....	4
2. Pohádka.....	6
2.1 Pohádka podle V. J. Proppa	6
2.2 Pohádka podle J. R. R. Tolkiena	7
3. Žánr fantasy.....	9
3.1 Fantasy literatura - Historie a vývoj.....	9
3.2 Dobrodružství.....	10
4. Clive Staples Lewis.....	11
4.1 The Inklings.....	13
5. Letopisy Narnie (<i>Chronicles of Narnia</i>)	14
5.1 Jiné světy.....	14
5.2 Obyvatelé Narnie - vybrané rasy	15
6. Literární analýza – prvky náboženské alegorie.....	17
6.1 <i>The Magician's Nephew</i>	18
6.2 <i>The Lion, the Witch and the Wardrobe</i>	19
6.3 <i>Prince Caspian</i>	20
6.4 <i>The Voyage of the Dawn Treader</i>	21
6.5 <i>The Silver Chair</i>	23
6.6 <i>The Horse and His Boy</i>	24
6.7 <i>The Last Battle</i>	25
6.8 Význam Kamenného stolce (<i>The Stone Table</i>)	26
7. Prvky romance a středověké romance.....	28
Závěr	32
Bibliografie	34
Primární literatura.....	34
Sekundární literatura	34
Internetové zdroje	35

Úvod

Ústředním tématem mé bakalářské práce je interpretace literárního díla pro děti a mládež „*Chronicles of Narnia*“ od spisovatele C. S. Lewise. Toto dílo lze zařadit do anglické fantasy literatury. Literární díla zahrnující náměty středověké romance jsou stále velmi populární. Motivy jsou nadčasové, lze je aplikovat i v běžném životě, a to především ve vnímání dobra a zla. Ideál rytíře v lesklé zbroji, který svou šlechtností, statečností a dobrotou překonává životní překážky, dřímá v nějaké podobě v každém z nás. Fantasy literatura přináší jiný pohled na svět, provokuje k obrazotvornosti a hře s vlastní představivostí.

Cílem práce je analýza prvků středověké romance v sedmidílném cyklu „*Chronicles of Narnia*“. Stěžejním pilířem středověké romance je dobrodružná cesta hrdiny a hledání zdroje života. Jedním z dalších důležitých aspektů, kterému se tato práce věnuje, je náboženská tematika. Zaměřuji se na hledání podobností s křesťanskými symboly, hodnotami a zvyklostmi, které jsou pro dílo Lewise charakteristické. V neposlední řadě se budu snažit odkrýt prvky rytířství a pokusím se o srovnání středověké romance s artušovskými legendami, které jsou úzce spjaty s výpravami a hledáním Svatého grálu.

Práce se zamýšlí nad poučným charakterem Lewisových děl a poukazuje na klíčové prvky příběhu; rozlišení dobra a zla, odhalení zrady, ukázka arogance, téma znovuzrození a hledání cesty. Dále se bude věnovat charakteristice nadpřirozených, bájných a fantazií zahalených bytostí, které jsou nám v příbězích průvodci, rádci, přáteli, ale zosobňují i zlo a nemorální charakterové vlastnosti. Tato analýza poukáže ve stručnosti na výklad mytologie, která k Narnii neodmyslitelně patří.

První část práce se věnuje především vymezení a objasnění pojmů pohádka, dobrodružství a fantasy literatura. Zaměří se také na život samotného spisovatele, abychom lépe porozuměli jeho tvorbě i myšlenkám. Dále se bude pokoušet o podrobnější interpretaci sedmidílného cyklu *Narnie* a také zmapování světů, ve kterých se příběh odehrává. Práce odkryje zákonitosti dějových linií a charakterizuje hlavní postavy lidské i pohádkové. Součástí práce je i vymezení tradičních prvků romance.

Hlavní část práce se bude věnovat literární analýze díla, zejména zkoumání vztahů mezi tradičními prvky romance a prvky náboženské alegorie. Budu se zabývat zvláště tématy smrti, znovuzrození, prázdnoty, fantazie, dobra a zla, morálky a člověka a Boha.

1. Tradice romance v anglické literatuře

Romanci se nazývá literární forma, která se obvykle vyznačuje motivem rytířství. Tato forma vznikla ve Francii v polovině dvanáctého století a jejím předchůdcem byla antická próza, konkrétně tzv. řecké romány. Významnosti nabyla až v souvislosti se šlechtou, přesněji na šlechtických dvorech patronů, jako byla například Eleanor Akvitánská. Slovo romance má etymologický původ ve staré francouzštině, konkrétně ve slově „*Romanz*“, jehož původní význam byl „*řeč lidí*“ nebo též „*vulgární jazyk*“, eventuálně v populárním latinském slově „*romance*“, což znamená „*psaný v mateřštině*“. Výklad slova byl později transformován podle toho, jak se povaha těchto děl měnila, slovo samo o sobě získalo širší spektrum významů. V moderní francouzštině znamená romance pouze román, bez ohledu na jeho obsah a strukturu.¹

V moderní angličtině může slovo romance (odvozeno z „*romanz*“) znamenat buď středověkou vypravěčskou kompozici, milostný vztah nebo také příběh o milostném poměru, který je spíše idealizovanou podobou vztahu, charakteristický též podivnými událostmi a vývoji. „*To romance*“ také nabyla významu „*to make up a story that has no connection with reality*.“²

Stejně jako modernisté se J. R. R. Tolkien i C. S. Lewis snaží oživit a kombinovat západní narativní formy a tradice; mýtus, epiku, romanci a rozdílné druhy románu. Tito spisovatelé používali v beletrii více či méně společnou terminologii. V důsledku vztahů mezi různými narativními tradicemi je velmi obtížné přiřadit *Pánovi prstenů*, nebo *Letopisům Narnie* nějaký specifický žánr; „*In Tolkien's case the novel is used as the main narrative vehicle for the author's almost obsessive desire to situate the reader in space and time during most of the journeying. Lewis, though he is more vague about spatial and temporal relationships, employs the novel to incorporate*

---

¹ ROMANCE. *Encyclopædia Britannica*. [online]. 28.05.2015 [cit. 2015-05-28].

²Tamtéž

other traditions.“³ U Lewise je jedním z příkladů přechod dětí z šatníku do Narnie. Děti zde přebírají pro čtenáře roli interpretů nového světa, vyjadřující překvapení a nedůvěřivost, podobně jako čtenář zvyklý románovým standardům, které dříve ve vyprávění dominovaly. Kromě toho je románový žánr používán u obou autorů zejména za účelem konkrétního přenosu informací s dramatickými záměry, takže si čtenář může s přibývajícimi informacemi formovat vlastní hypotézy.⁴

Vyprávění Lewise a Tolkiena jsou silně provázána prvky romance. Zdá se, že se mnoho situací děje bezdůvodně. Kupříkladu když děti opouštějí svět, který velice důvěrně znají, nebo bílá čarodějnice, jež projíždí na saních právě ve chvíli Edmundova prvního vstupu do Narnie. Stejně jako ve středověké romanci se zde často setkáváme s obrazy, které jsou používány k objasnění podstaty zkušenosti; „*central to the experience conveyed by the text is not an idea, an attitude, a feeling or responses of a character, but an emphatically realized visual object pointing beyond itself, there to crystallize the meaning of the scene.*“ Například rozbití Kamenného stolce (*The Stone Table*) v díle „*The Lion, the Witch and the Wardrobe.*“ Kromě tradic románu a romance je pro oba příběhy typické použití epických prvků, zejména provázanost dějové a časové linie, barvitě vykreslení postav a dynamika příběhu.

V *Letopisech Narnie*, konkrétně „*The Lion, the Witch and the Wardrobe*“, když Pevensieovi vstupují do Narnie, ve které trvá již sto let zima, ocitají se přímo na prahu konání obrovské bitvy měnící historii celé země. V tradici eposu je informace o nějaké určité události z minulosti sdělována pomocí odbočení od hlavní dějové linie či jak je tomu u *Letopisů Narnie* pomocí doplňující knihy. Kniha „*Magician's Nephew*“, nám popisuje události vzniku Narnie, které v časové ose spadají před „*The Lion, the Witch and the Wardrobe*“. Vliv mýtu v „*Letopisech*“ je obtížné uvést pomocí příkladů, ať už se jedná o nadpřirozené bytosti a nadpřirozené síly, vyskytující se ve fiktivním světě, nebo o cestování mezi světy. *Letopisy Narnie* obsahují snad všechny prvky mýtu a fantasy.⁵

---

³ SIMONSON, Martin. The Chronicles of Narnia and The Lord of the Rings: similarities and differences between two children of the Great War . *Biblioteca Digital*. [online]. 28.05.2015 [cit. 2015-05-28].

⁴ Tamtéž

⁵ Tamtéž

1.1 Artušovské legendy a hledání Svatého grálu

Mluvíme-li o romanci, nemůžeme zapomenout na tematiku Svatého grálu. Ve středověké romanci je důležitou postavou především král Artuš a jeho legendy. Grál, nebo také Svatý grál, je objektem legendárních výprav rytířů bájného krále, či romanci podobných artušovským příběhům. Výpravy za Svatým grálem byly častým motivem středověkých romancí a dalších příběhů.

Podoba grálu zůstává dodnes nejistá, mnozí se domnívají, že se jedná o pohár či nádobu naplněnou Kristovou krví, která slouží jako živá voda či univerzální lék.⁶ Legenda o Svatém grálu byla pravděpodobně podnětjena klasickou nebo keltskou mytologií, a to především v souvislosti s posvátnými či magickými předměty těchto mytologií (rohy hojnosti atd). První, kdo předal tomuto předmětu křesťanskou tematiku, jakožto svatému a tajemnému objektu, byl Chrétien de Troyes.⁷

Legendy o králi Artušovi se vyskytují v mnoha podobách a současně mohou být interpretovány více způsoby. Konkrétněji se jedná o příběhy překypující dobrodružstvím, bitvami, rytířstvím a jeho cnostmi, zázraky, dále milostnými příběhy a křesťanskou alegorií. Legenda vypráví o mocném králi, který přinesl pořádek a řád ztrápené zemi. Jeho moc a vláda se mohla rozšířit do celého světa, kdyby nebylo zrady, která způsobila narušení pořádku a harmonie země a zapříčinila Artušovu smrt.⁸

„As we shall see in *The Silver Chair and The Voyage of the Dawn Treader*, Lewis carries the reader not only through the literal level of a quest story, but to an anagogical level where faith formation can take shape.“⁹ Anagogická úroveň, nacházející se v tvorbě Sira Thomase Maloryho „*The Tale of the Sangreal*“, nám poskytuje náhled v souvislosti s hledáním pravdy v podobě výpravy za Svatým grálem. Svatý grál je zde interpretován jako objekt duševního i fyzického uzdravení, kde král a blaho jeho země představují definitivní celistvost a vzájemnou propojenost. Ve spojitosti s Lewisovým použitím výpravy, které jsou čtenáři součástí, nehraje roli pouze příběh sám o sobě, ale význam, který může být přenesen do čtenářova reálného

---

⁶ FALKA. Teorie kolem Svatého grálu. *Druidova mysteria*. [online]. 28.05.2015 [cit. 2015-05-28].

⁷ Grail. *Encyclopædia Britannica*. [online]. 20.08.2014 [cit. 2015-06-18].

⁸ Arthurian Legends. *Myths Encyclopedia*. [online]. [cit. 2015-06-18].

⁹ KEUSS, Jeff. The Beatific Quest as Faith Formation in C. S. Lewis's *Chronicles of Narnia*: Direction, Release, and Integration. *Theotherjournal*. [online]. 14.07.2015 [cit. 2015-08-18].

světa, jako je honba za definitivním smyslem života. I když se hrdinové, prostor a čas v každé knize výrazně liší, základ výpravného příběhu zůstává vždy stejný.¹⁰

V jednom z nejromantičtějších příběhů vztahujících se k Artušově legendě je Svatý grál chráněn a opatrován králem Rybářem, jehož ztvárnění ve fantastických příbězích je velice časté. Jedná se o chorého, starého muže, na kterého nemá Svatý grál žádný účinek. Zachráncem je chrabrá rytíř, jenž grál vyhledá a přinese na určené místo, čímž zažehná všechny chmury a země se spolu s králem Rybářem uzdraví. Rytíři, kteří se vydávali na hon za Svatým grálem, byli kupříkladu Percival, Gawain, Bors.¹¹

---

¹⁰ KEUSS, Jeff. The Beatific Quest as Faith Formation in C. S. Lewis's Chronicles of Narnia: Direction, Release, and Integration. *Theotherjournal*. [online]. 14.07.2015 [cit. 2015-08-18].

¹¹ FALKA. Teorie kolem Svatého grálu. *Druidova mysteria*. [online]. 28.05.2015 [cit. 2015-05-28].

2. Pohádka

2.1 Pohádka podle V. J. Proppa

Pokud bychom chtěli vysvětlit pojem „pohádka“, mohli bychom narazit na jisté komplikace. I pro experty bývá její definování obtížným úkolem. Pohádka ve svém širším smyslu slova obsahuje rozličné významy a podoby. Typickým rysem je její prolínavost s ostatními formami lidové slovesnosti, jako například s různými druhy legend, povídek a pověstí. Pohádka je vlastně určitý druh povídky s rozšířeným dějem. Autor se zaměřuje na oprostění se od skutečného světa, pohádkový příběh slouží k takzvanému útěku od reality (Escapism), kde každodenní, reálný a skutečný svět je vyjadřován jako parabola. Propp ve své knize pojem pohádka vysvětluje takto: „Pohádka je záměrná a poetická fikce. Nikdy se nevydává za skutečnost. V dnešním jazyce je slovo „pohádka“ synonymem slova „lež“. Pohádka přitahuje pozornost neobyčejností svého podání. V pohádkách-smyslenkách je skutečnost záměrně obrácená naruby a právě v tom je, z hlediska lidu, všechn její půvab.“¹²

V době působení V. J. Proppa bylo textů, které se odborně zabývaly pohádkou poskrovnu. Byly to povětšinou publikace, texty či úvahy, které se zabývaly různými dílčími otázkami daného tématu. Práce komplexnější povahy, byly velmi ojedinělé. Příčinami tohoto nedostatku mohly být nedostatečně nashromážděné informace. Poměrně velké množství pohádek dosud nebylo publikováno, nachází se v soukromém vlastnictví sběratelů, nebo jsou nepovšimnuty v archívech různých institucí. Dalo by se říci, že zkoumání pohádek je dodnes stále založeno na dědičnosti či lidové slovesnosti, kde převážná část z nich je zcela bez předběžného systematického popisu. Studium pohádek se začalo dostávat do ucelené podoby koncem devatenáctého století. Současné studii pohádek se například věnuje organizace „Folklor fellow Communications“, která se především zaměřuje na nemateriální aspekty tradiční kultury, zejména ústní slovesnosti, systému víry, mýtu a rituálu, nebo také deník „Folklorica: Journal of Slavik and East European Folklore Association“ oddaný k výměně znalostí mezi učiteli zainteresovanými do slovanského a východoevropského folklóru etc.¹³ Rozmanitost pohádek nám podle V. J. Proppa brání jejich popisu naráz, proto se musí začít s jejich klasifikací, které se v pohledech různých autorů liší.

---

¹² PROPP, V, J, *Morfologie pohádky a jiné studie 2008*, 2.vyd. H &H Vyšehradský, s. r. o. ISBN 987-80-7319-085-9. s.261

¹³ The Ohio State University. *Center For Folklore Studies*. [online]. [cit. 2015-12-14].

Například můžeme podle návrhu F. Millera rozdělit pohádky na příběhy s nadpřirozeným obsahem, pohádky ze života a pohádky o zvířatech.¹⁴

Ačkoliv dílo C. S. Lewise „*Chronicles of Narnia*“ není folklorního původu, obsahuje mnoho prvků podobných lidovým příběhům, proto zde můžeme použít Proppův systém označování jednotlivých elementů pohádky. Hlavním úkolem při sestavení rozboru pohádky je odkrytí škůdce a hrdiny. U klasických lidových pohádek je klasifikace postav jednoznačná, ovšem u moderních autorských děl nejsou postavy typizované, jejich charakteristiky jsou pestré a určení jednajících postav tedy není jednoznačné. V. J. Propp ve své knize tvrdí, že: „*Morfologicky může být kouzelnou pohádkou nazváno každé rozvíjení děje od škůdcovství nebo nedostatku přes další funkce až po svatbu nebo jiné funkce, jichž je užito jako rozuzlení. Koncovými funkcemi jsou někdy odměna nebo likvidace neštěstí vůbec, záchrana před pronásledováním atd.*“¹⁵

2.2 Pohádka podle J. R. R. Tolkiena

Podle J. R. R. Tolkiena mohou fairy-tales nebo fairy-stories znamenat příběhy o fairies, či obecněji pověsti o fairies. Neskutečný či neuvěřitelný příběh a nebo také klam. První zmíněný význam (příběhy o fairies) je značně omezený, protože nezahrnuje skutečně to, co daný výraz znamená. Zejména tehdy, přijmeme-li slovníkovou definici slova „*Fairies*“; „*Fairies jsou malé nadpřirozené bytosti, o nichž se v obecném povědomí předpokládá, že mají kouzelnou moc a mají v dobrém i zlém ovlivňovat záležitosti lidí*“¹⁶

Jak upozorňuje J. R. R. Tolkien, v Anglii je „*fairy*“ sofistifikovaný produkt literární představitosti, spadající do epochy před vzestupem zájmu o lidovou kulturu jiných zemí. Variace různých anglických slov (kupříkladu elf) byla dlouhá období pod vlivem francouzštiny. Podle J. R. R. Tolkiena se při zkoumání pohádky povětšinou setkáváme pouze s vědecky zaměřenými pracemi. Jejimi autory jsou buď folklóristé

---

¹⁴ PROPP, V, J, *Morfologie pohádky a jiné studie 2008, 2.vyd. H &H Vyšehradský, s. r. o. ISBN 987-80-7319-085-9. s.261*

¹⁵ PROPP, V, J, *Morfologie pohádky a jiné studie 2008, 2.vyd. H &H Vyšehradský, s. r. o. ISBN 987-80-7319-085-9. s.76*

¹⁶ TOLKIEN, J. R. R. *Pohádky, 1992. 1. vyd. Winston Smith. ISBN 80-85643-05-7. s.116*

nebo různí antropologové, kteří do svých studií zahrnují pouze takové poznatky a myšlenky, které je poutají, a do kterých jsou zainteresováni.¹⁷

Pohádky mají ojedinělý ráz, jedinečné prostředí, smysl pro detail, jenž předává obecnou podstatu ději a vdechuje mu život. Pohádky, ať už v užším nebo širším smyslu, jsou podle Tolkiena ve své podstatě archaické. Za pravdu jeho domněnkám dávají i jiní teoretici pohádek. Podobnosti se vyskytují už v jejich brzkých zápisech a objevují se všude, kde hraje roli jazyk. Můžeme tedy v podstatě přirovnat pohádku k archeologii. Historie pohádek je shledávána daleko komplikovanější, než kupříkladu historie zkoumání tělesné evoluce člověka a bývá pokládána za stejně komplexní jako dějiny jazyka. Tolkien ve své knize vymezuje tři faktory šíření a vzniku pohádek. Nezávislá invence, dědění a šíření, kde se na vzniku pohádek a příběhů podíleli všichni. Z těchto faktorů je invence, přesněji invence samotného autora, pokládána za nejvýznamější, nejzásadnější a nejmysterióznější. Šíření a vypůjčování pouze přenáší na jiné místo. Centrem šíření je označována oblast někdejšího předpokládaného působení autora. Stejně tak je to s děděním, vypůjčováním v čase.¹⁸

---

¹⁷ TOLKIEN, J. R. R. *Pohádky, 1992. 1. vyd. Winston Smith. ISBN 80-85643-05-7. s.117*

¹⁸ TOLKIEN, J. R. R. *Pohádky, 1992. 1. vyd. Winston Smith. ISBN 80-85643-05-7 s.129-132*

3. Žánr fantasy

Vymezení pojmu nebo výrazu fantasy se u každého teoretika liší. A. Nünning vykládá význam fantasy jako: „*kterýkoliv literární žánr, který staví proti empiricky ověřitelnému obrazu čtenářova světa svět jiný.*“¹⁹ I. Adamovič popisuje ve své knize „*O pojmu fantasy*“ fantastickou literaturu jako všechnu literaturu, kde je slučitelnost vyobrazeného a skutečného světa ve vzájemném rozporu. V lingvistické sféře anglického jazyka je výraz fantasy aplikován pro veškerou fantastickou literaturu, a to hlavně pro díla využívající úmyslně prvky „*nemožného*“. Jsou to tedy příběhy, pro které jsou příznačné prvky nadpřirozena, magie a okultismu. U nás se pojem fantasy ujal převážně pro označení příběhů odehrávajících se ve smyšlených světech nebo v dobách minulých.²⁰

Další možné vysvětlení hesla: „*Fantazii nebo také obrazotvornost či představivost, lze explikovat jako kompozici nově vzniklých představ nebo dojmů na bázi dřívější percepce, či jako variace prožitků minulých. Stěžejním rysem obrazotvornosti je novost událostí, představ, se kterými člověk doposud nepřišel do styku, načež předešlá percepce objektivní skutečnosti se stává jejím původcem. Představivost je východiskem pro jakoukoliv tvůrčí činnost. Funguje jako únik z každodennosti a jako prostředek k obohacení lidského života. Naše imaginativní ideje vycházejí z našich minulých zážitků a zkušeností, ale přesto je nemůžeme zredukovat pouze na jediný parametr paměti a zkušenosti, protože zahrnují naprosto nové produkty z oblasti konkrétních imaginací. Tyto imaginace tedy náleží mezi procesy poznávání.*“²¹

3.1 Fantasy literatura - Historie a vývoj

Příběhy, které obsahovaly prvky fantasy, se vyskytovaly již od nepaměti. Bible, lidová tvorba, mýty, legendy a pohádky. Všechna tato tvorba zahrnuje podle Miroslava Krupy právě onu příznačnost k tomuto literárnímu útvaru. Žánr fantasy, tak jak na něj pohlížíme nyní, se začal vytvářet ve druhé polovině devatenáctého století.²²

---

¹⁹ NÜNNING, A. *Lexikon teorie literatury a kultury*. 1. vyd. Brno: Host, 2006, ISBN: 80-7294-170-4 s.215.

²⁰ ADAMOVIČ, I. *O pojmu fantasy*. *Ikarie*, 1990, roč. 1, č. 2, s. 48-49

²¹ HARTL, HARTLOVÁ, *Psychologický slovník*, 2009. Portál. ISBN 978-80-7367-569-1

²² KRUPA, Miroslav. *Historie a vývoj fantasy literatury* ©[2000-2003], [cit. 2015-01-05.]

George MacDonald se svým dílem „*Phantastes, A Faerie Romance for Men and Women*(1858)“ je považován za průkopníka moderní fantasy literatury. Za další důležité zastánce moderní fantasy literatury můžeme pokládat kupříkladu Williama Morrisa „*The Story of the Glittering Plain or The Land of the Living Men* (1890)“. Dílo se odehrává v zemi blízké středověké Anglii. Významnost tohoto díla pro fantasy literaturu je hlavně ve výskytu magie, což je typický znak moderní fantastické literatury. Zmínit je třeba také Morrisovu novelu „*The Well at the Worlds End* (1896)“, která je před Tolkienovým *Pánem Prstenů*, se svými více než tisíci stranami, považována za nejrozsáhlejší fantasy dílo.²³

Začátkem dvacátého století se vynořilo více autorů zabývajících se fantasy žánrem. Mezi ně patří James Branch Cabell nebo světově proslulý Robert E. Howard se svým věhlasným hrdinou Barbarem Conanem z knihy „*The Hour of the Dragon*(1935)“. Díla s Barbarem Conanem spadají do fantasy podžánru u nás známého pod termínem „*Meč a Magie*“ („*Sword and Sorcery*“), neboli hrdinská fantasy. Také sem můžeme zařadit Erica Ruckera Eddisona se svým „*The Worm Ouroboros*“, vypravováním o muži transportovaném do cizího světa. Za vedoucí dílo Eddisona ale považujeme trilogii „*Zimiamvia*“. *Všechna díla* byla vydána kompletně po názvem „*Zimiamvia: A Trilogy*(1992)“.²⁴

3.2 Dobrodružství

Dobrodružná literatura nebyla mnohdy považována za plnohodnotný žánr, často byla pokládána za žánr nechvalný a druhořadý. Jak uvádí Pavera a Všetická ve svém lexikonu literárních pojmů: „*V současné době konstatovat jednotvárnost tohoto žánru není zcela věcné a objektivní.*“²⁵ Pro dobrodružnou literaturu je typický vzrušující děj s nečekanými převraty, událostmi a hrozbami, které většinou hluboce ovlivňují hrdinu. Dobrodružná próza se často vyznačuje exotickým prostředím a postavami, kde právě ono cizokrajné prostředí a atmosféra přitahuje čtenáře.

Napětí, zajímavost a dramatickost děje, který se neustále stupňuje, bývá charakteristické právě pro tento literární útvar. Hrdinové se potýkají s různými úskalími,

---

²³ KRUPA, Miroslav. *Historie a vývoj fantasy literatury* ©[2000-2003], [cit. 2015-01-05.]

²⁴ Tamtéž

²⁵ PAVERA, Libor, VŠETÍČKA, František. *Lexikon literárních pojmů*. : Olomouc, 2002. ISBN 80-7182-124-1. s. 82

překážkami, často s včasnou pomocí od přítele, kde zvraty v ději zůstávají shodou náhod.²⁶

4. Clive Staples Lewis

Clive Staples Lewis se narodil 29. listopadu 1898 v Belfastu v Severním Irsku, byl anglickým básníkem, prozaikem, literárním vědcem a také teologem. Studoval středověké a renesanční vědy a později se stal i profesorem těchto věd. Vystudoval Oxfordskou univerzitu se zaměřením na literaturu a klasickou filozofii. Roku 1925 získal učitelskou pozici na „*Magdalen College*“, která byla součástí univerzity. Věnoval se také literární kritice a beletrii.

C. S. Lewis se také stal členem skupiny nazývané „*the Inklings*“, jednalo se o neformální skupinu spisovatelů, mezi jejíž členy patřil mimo jiné J. R. R. Tolkien. Díky vlivu ostatních členů skupiny i díky vlastnímu studiu středověké literatury přijal C. S. Lewis znovu jako svou víru křesťanství, na které v dětství zanevřel.

Lewis začal publikovat své práce ve dvacátých letech devatenáctého století. Jeho první publikaci - satirickou knihu „*Dymer*“ (1926), následovala práce „*The Allegory of Love*“ (1936) a dílo „*Out of the Silent Planet*“ (první z trilogie, která se zabývala koncepcí hříchu a touhy a zároveň byla jeho prvním sci-fi dílem). Později, během druhé světové války, C. S. Lewis připravoval vysoce populární rádiová vysílání o křesťanství. Díky tomuto vysílání se poměrně velké množství lidí obrátilo ke křesťanské víře. Jeho rádiové proslovy jsou zahrnuty v textu „*Mere Christianity*“.²⁷

V padesátých letech minulého století začalo být postupně vydáváno sedm knih spadajících pod žánr dětské fantasy literatury. Série *Letopisy Narnie* („*Chronicles of Narnia*“). Na první publikaci s názvem „*The Lion, The Witch and the Wardrobe*“ navázaly záhy další díly „*The Magician's Nephew*“, „*The Horse and His Boy*“, „*Prince Caspian*“, „*The Voyage of the Dawn Treader*“, „*The Silver Chair*“, „*The Last Battle*“, které si postupem času získaly obdiv široké čtenářské obce.²⁸ Těchto sedm dílů obsahuje výstupy, vztahující se k idejím křesťanského náboženství, které jsou srozumitelně zprostředkovány mladým čtenářům, takže si můžeme vychutnat

²⁶ PAVERA, Libor, VŠETIČKA, František. *Lexikon literárních pojmů*. : Olomouc, 2002. ISBN 80-7182-124-1. s. 82

²⁷ C.S. Lewis Biography. *Biography*. [online]. [cit. 2015-05-18].

²⁸ C.S. Lewis . *Wikia*. [online]. [cit. 2015-06-18].

rozmanitý příběh, dobrodružství, barvitost a myšlenky, aniž bychom museli křesťanství studovat. Je to právě možnost selekce, která tato díla činí tak populární.²⁹

Není to pouze křesťanské náboženství a jeho symboly, ze kterých C. S. Lewis čerpá. V příbězích se vyskytují rozličné postavy, převzaté z řecké a římské mytologie. Autor rovněž čerpá z britské a irské pohádkové tradice, a také se zde dají zpozorovat prvky pohanské symboliky v podobě rituálů a dalších podobných aspektů.³⁰

I když Lewis vyrůstal v nábožensky založené, věřící rodině, tak od křesťanství ve svých třinácti letech ustoupil. Bylo to především proto, že v té době viděl křesťanství jako povinnost a nutnost. „*Nequaquam nobis divinitus esse paratam naturam rerum; tanta stat praedita culpa.*“³¹ byla věta římského básníka a filosofa Tita Lucretia Cara, kterou Lewis považoval za jeden z nejsilnějších ateistických argumentů. Pokud bychom chtěli tuto větu přeložit do anglického jazyka, tak by zněla asi takto: „*Had God designed the world, It would not be a world so frail and faulty as we see.*“ Lewis se ve svém mladém ateistickém období paradoxně popisoval jako někdo, kdo je na Boha velice rozzlobený za to, že neexistuje („*Surprised by Joy*“). Vliv přítele a kolegy Johna Ronalda Reula Tolkiena a argumenty obsažené v knize G. K. Chesterstona „*The Everlasting Man*“ započaly Lewisův proces znovuobjevení křesťanské víry. Lewis se této konverzi snažil do poslední chvíle bránit a svůj poslední boj popisuje v díle „*Surprised by Joy*“: „*You must picture me alone in that room in Magdalen, night after night, feeling, whenever my mind lifted even for a second from my work, the steady, unrelenting approach of Him whom I so earnestly desired not to meet. That which I greatly feared had at last come upon me. In the Trinity Term of 1929 I gave in, and admitted that God was God, and knelt and prayed: perhaps, that night, the most dejected and reluctant convert in all England.*“ Clive Staples Lewis konvertoval k deismu ve svých jednatřiceti letech a o dva roky později se začal charakterizovat jako představitel křesťanské víry. I přesto, že C. S. Lewis byl oddaným anglikánem, jeho názory se v mnoha ohledech přikláněly spíše k tradici protestantské.³²

---

²⁹ C.S. Lewis . *Wikia*. [online]. [cit. 2015-06-18].

³⁰ Tamtéž

³¹ Tamtéž

³² Tamtéž

Clive Staples Lewis vydal za svůj život mnoho publikací v oblasti fikce a v literatuře faktu. Jeho myšlenky o Bohu a náboženské víře, které můžeme nalézt například v textech „*The Great Divorce*“ (1946) a „*Miracles*“ (1947), zůstávají objektem zkoumání teologů, učenců i běžné čtenářské obce. Ve svých pozdějších letech se dále zajímal o klasickou mytologii. Příkladem je jeho kniha „*Till We Have Faces: A Myth Retold*“ (1956), představující příběh o „*Psyché*“ a „*Cupidovi*“. Sepsal také svoji autobiografii s názvem „*The Shape of My Early Life*“.³³

4.1 The Inklings

Jednalo se o neobvyklou skupinu literárních autorů, která vznikla počátkem třicátých let v prostředí Oxfordské univerzity v Anglii. Jejimi členy byli převážně univerzitní akademici, kteří se ve třicátých až padesátých letech dvacátého století v tomto klubu setkávali. Byli to literární nadšenci, kteří oslavovali hodnotu beletristického vyprávění a povzbuzovali k psaní fantasy.³⁴

Členové této skupiny se většinou setkávali během čtvrtěčních večerů v C. S. Lewisově pokoji v „*Magdalen College*“, kde si svá díla předčítali, recenzovali a navzájem se kritizovali. Členy převážně spojoval zájem o středověk, pohádky, antiku, mýty a legendy. Mezi nepostradatelné příslušníky této skupiny patřil C. S. Lewis, J. R. R. Tolkien, Charles Williams a bratr C. S. Lewis, Warren Lewis. Pro většinu z nich byl příznačný zájem právě o fantasy žánr.³⁵

Navzdory tomu, co se o nich tvrdilo, „*the Inklings*“ nebyla výhradně křesťanská skupina, i když se v jejich dílech křesťanské hodnoty odrážely. Členové byli také ateisté, antroposofisté a okultisté. Hlavní náplní této skupiny bylo čtení a diskutování o rozepsaných dílech jednotlivých autorů. Tolkienův „*Lord of the Rings*“, Lewisův „*Out of the Silent Planet*“ a Williamsův „*All Hallows Eve*“, byly prvními čtenými díly tohoto klubu.³⁶

---

³³ C.S. Lewis Biography. *Biography*. [online]. [cit. 2015-05-18].

³⁴ Inklings. *Tolkien Gateway*. [online]. [cit. 2015-05-04].

³⁵ Tamtéž

³⁶ About the Inklings. *Mythopoeic Society*. [online]. [cit. 2015-05-04].

5. *Letopisy Narnie (Chronicles of Narnia)*

Jedná se o nejznámější dílo anglického spisovatele C. S. Lewise. Již od padesátých let minulého století se tento sedmidílný román řadí mezi nejpoblárnější knihy dětské čtenářské obce. Narnie je rozměrný svět, do něhož si vždy najde cestu několik dětí, které se stanou hlavními aktéry příběhu. V této kouzelné zemi můžeme mimo jiné objevit prvky řecko-římské mytologie, především v podobě nadpřirozených stvoření, jako jsou například faunové, kentauři a další. Především je ale inspirována křesťanstvím, všechny důležité události, které se v Narnii uskuteční, mají souvislost se zmiňovanou křesťanskou tematikou.

5.1 *Jiné světy*

Narnie je jeden z pěti různých rozměrů, ve kterých se příběh odehrává. Autor naznačuje přítomnost nekonečného množství světů, děj v tomto sedmidílném románu se však točí pouze kolem některých z nich. Prvním rozměrem rozumějme náš svět, svět lidí, bez magie a bez kouzelných bytostí. Hlavními hodnotami jsou morálka, racionalita a zodpovědnost, což ale neznamená, že tyto hodnoty jsou vždy naplněny.³⁷

Druhý rozměr je země Charn. Jedná se o obrovskou říši se zaniklou civilizací Charnů, jde o nejstarší svět ze všech vyskytujících se světů. Obyvatelé této říše jsou považováni za rasu obrů, obdařenou obrovskou magickou mocí, jelikož v jejich žilách koluje krev džinů. Civilizace Charnů zanikla před mnoha lety, čas je zde velmi relativní pojem. Posledním žijícím představitelem této civilizace je čarodějnice a královna Jadis.³⁸

Dalším rozměrem je Narnie, země, kterou vytvořil Aslan - lev, představující Boha. V tomto světě existují zvířata, mluvící lidskou řečí, a lidé, kteří se do Narnie dostali z našeho světa. Tato země je nejdůležitější, protože se zde odehrává nejvýznamnější a nejpodstatnější část příběhu. Narnie byla vytvořena Aslanovým zpěvem. Čtenáři se v tomto sedmidílném cyklu setkávají jak s jejím vznikem, tak i s její záhubou. Narnie je velice rozlehlá, skýtá velké množství království. Calormen prezentuje obrovskou zemi známou svou nemilosrdností, Telmar představuje vojensky založenou zemi plnou kriminálníků z našeho světa, dále se zde nachází

---

³⁷ Letopisy Narnie. *Postavy.cz*. [online]. [cit. 2015-05-24].

³⁸ Charn. *Wikia*. [online]. [cit. 2015-05-24].

magické Narnijské Království s pravomocemi ve Východním oceánu. Za další království je považován Archenland jakožto nádherná, nespoutaná země velmi podobná Narnijskému Království, překypující divokými a svobodnými bytostmi. Oblast západní části Narnie, příznačně nazývaná Západní pustiny, je místem, v němž se lze jen zřídka setkat s živým tvorem.³⁹

V pořadí čtvrtý rozměr nazýváme Les mezi světy (*The Wood Between the Worlds*). Jedná se o určitý spoj mezi ostatními rozměry, zobrazuje háj plný nekonečného množství jezírek, kde každé představuje jiný svět. Na tomto místě panuje naprosté ticho, přerušované zvukem rostoucích stromů, a lidská bytost, jež toto místo navštíví, přichází o své vzpomínky. Autorovým záměrem je pravděpodobně zdůraznit ideu existence nekonečného množství světů.⁴⁰

Poslední rozměr znázorňuje říši posmrtnou, ve které panuje „Císař za mořem“ (*The Emperor Beyond the Sea*). Někdo tento svět nazývá Země Aslanova, do níž vstoupí zemřelí z odlišných světů. Tito zemřelí zde „žijí“ v lásce, bezpečí, pohodě. Zde je patrná určitá alegorie na křesťanskou představu posmrtného života. Jde o jakýsi obraz ráje, do kterého se po smrti dostane každý, kdo je toho hoden.⁴¹

5.2 Obyvatelé Narnie - vybrané rasy

Nejpočetněji zastoupené obyvatelstvo Narnie představují mluvící zvířata, jejich podoba je stejná jako podoba zvířat našeho světa, až na jediný odlišný charakteristický rys, a to je schopnost artikulované řeči. Tito tvorové mají spoustu dalších charakterových rysů a vlastností společných s lidmi. Kupříkladu v knize „*The Lion, the Witch and the Wardrobe*“ byly děti (Petr, Lucie, Zuzana a Edmund) pozvány na večeři upovídaným panem Bobrem, který byl spravedlivý, přátelský a odhodlaný pomoci. Další příklad můžeme najít v díle „*Prince Caspian*“, a to v postavě Reepicheepa, mluvící myši, představující všechny vlastnosti, které udatný a věrný rytíř může mít. Další bytosti objevující se v Narnii, jsou „*Marshwiggles*“ neboli bludičkové, jedná se o vyzáblé, zasmušilé bytosti žijící v bažinách. Také jsou nazývány „*lidé z bažin*“ či „*bažinní lidé*“. „*Marshwiggles*“ jsou samotářské bytosti žijící ve svých chýších, které si starostlivě kultivují. Nejznámějším představitelem bludiček

³⁹ Narnia (World). *Wikia*. [online]. [cit. 2015-05-24].

⁴⁰ Wood Between the Worlds *Wikia*. [online]. [cit. 2015-05-25].

⁴¹ Postavy.cz © 2008-2015. Svět. Letopisy Narnie. [cit. 2015-01-06].

je nedůvěřivý a pesimistický „*Puddleglum*“, který hraje důležitou roli stopaře v knize „*The Silver Chair*“. Následujícími představiteli Narnie jsou faunové, napůl lidé, napůl kozlové. V Narnii faunové představují moudré rádce a válečníky. Významný faun se jmenuje Tumnus, jehož postava sehrála roli poradce sourozenců Pevensieových. Kentauři jsou v Narnii považováni za jedny z nejroztváznějších a nejrozumnějších tvorů. V Narnii jsou skvělými válečníky, proroky, hvězdáři, léčiteli a nechybí jim ani smysl pro čest. Ve velkých bitvách, které se v Narnii odehrály, nesměli nikdy chybět. Další významné bytosti v Narnii jsou trpaslíci, neboli „*Dwarfs*“, vyskytují se ve dvou podobách: černí a oranžoví. Charakteristické rysy těchto stvoření jsou vesměs stejné jako v textech jiných autorů. Jedná se o výborné bojovníky oplývající schopností používat různé druhy zbraní. Mistrovství trpaslíků také spočívá v umu různých řemesel, převážně jsou skvělými kováři.⁴²

Lidé jsou v Narnii představováni jako rasa panovníků, původní a jediní vládci Narnie, voleni samotným Aslanem. Avšak jsou zde tací lidé, kteří se na trůn Narnie posadili násilím, samozvaně. Původním vládcem Narnie byl František I., z jeho linie vychází značná část vládců. Většina králů pochází z rodu Caspiana I., nejznámějším je pravděpodobně Caspian X. Za posledního z králů Narnie, za něhož Narnie zaniká, se považuje Tirian. Nejdůležitější a nejslavnější je ovšem panování Petra Vznešeného (*High King Peter the Magnificent*), Lucie Chrabré (*Queen Lucy the Valiant*), Edmunda Spravedlivého (*King Edmund the Just*) a Zuzany Laskavé (*Queen Susan the Gentle*) v knize „*The Lion, the Witch and the Wardrobe*“.⁴³

---

⁴² Postavy.cz © 2008-2015. Svět. Letopisy Narnie. [cit. 2015-01-06].

⁴³ Tamtéž

6. Literární analýza – prvky náboženské alegorie

C. S. Lewis popisuje celou sérii „*Chronicles of Narnia*” takto: „*The Magician's Nephew tells the Creation and how evil entered Narnia; The Lion, the Witch and the Wardrobe - the Crucifixion and Resurrection; Prince Caspian - restoration of the true religion after corruption; The Horse and His Boy - the calling and conversion of a heathen; The Voyage of the Dawn Treader - the spiritual life; The Silver Chair - the continuing war with the powers of darkness; The Last Battle - the coming of the Antichrist (the Ape), the end of the world and the Last Judgment.*“⁴⁴

Prvotní přijetí knih bylo celkově pozitivní a série se u dětí rychle stala populární. S vydáním filmu („*The Lion, the Witch and the Wardrobe*”) v roce 2005 stoupl zájem o křesťanské paralely nalezené v knihách. Někteří tyto paralely považují za nevkusné. Je tomu hlavně z důvodu snadného přehlédnutí těchto analogií, převážně pro ty čtenáře, kteří nejsou s křesťanstvím tolik obeznámeni.⁴⁵ Někteří křesťané vidí *Chronicles of Narnia* jako vynikající nástroj pro křesťanský evangelismus.⁴⁶ Téma křesťanství v románech se stalo ohniskem mnoha knih.

Někteří křesťané a křesťanské organizace kritizují Lewisovy *Letopisy* za propagaci pohanství a okultismu, které se v textech opakují. Lewis věřil, že pohanská mytologie může sloužit jako příprava pro křesťanství, dokonce tvrdil, že se moderní člověk nachází v žalostném stavu a je nutné z něho nejdříve učinit dobrého pohana a teprve poté ho učinit křesťanem.⁴⁷ Lewis také argumentoval: „*imaginative enjoyment of (as opposed to belief in) classical mythology has been a feature of Christian culture through much of its history, and that European literature has always had three themes: the natural, the supernatural believed to be true (practiced religion), and the supernatural believed to be imaginary (mythology).*“⁴⁸ Podle anglického spisovatele Colina Durieze je Lewis přesvědčen, že k dosažení post-křesťanské kultury bylo potřeba pochopit pre-křesťanské představy. Lewis neměl modernismus v oblibě, považoval ho za mechanizovaný, sterilní a odlučující člověka od přirozených vazeb se světem.⁴⁹

---

⁴⁴ The Deeper Truth Behind The Chronicles of Narnia. *The Christian Broadcasting Network*. [online]. [cit. 2015-10-12].

⁴⁵ TOYNBEE, Polly. Narnia represents everything that is most hateful about religion. *The Guardian*. [online]. 5.12.2005 [cit. 2015-12-10].

⁴⁶ WYATT KENT, Keri. Talking Narnia to Your Neighbors. *TCW*. [online]. [cit. 2015-12-11].

⁴⁷ C.S. Lewis. *Latin Letters of C.S. Lewis*. : St. Augustines Press, 1999. ISBN 978-1890318345.

⁴⁸ Lewis, the Sneaky Pagan. *ChristianityToday*. [online]. [cit. 2015-12-16].

⁴⁹ Tamtéž

6.1 *The Magician's Nephew*

Toto dílo je spolu s knihou „*The Horse and His Boy*“ považováno za doplňující knihu hlavní dějové linie. Příběh se v oblíbenosti drží na stejné úrovni jako ostatní knihy v tomto sedmidílném cyklu. Tento román popisuje okolnosti zrodu Narnie. Hlavními postavami jsou zde chlapec (a budoucí profesor) Digory Kirke a jeho kamarádka Polly. Přátelství je jednoznačným tématem této knihy. Digory a Polly musí udržovat dobré přátelství, pokud by tomu tak nebylo, Narnie by se pravděpodobně dostala do spárů čarodějnice Jadis.

C. S. Lewis tvrdil, že neměl přímo v úmyslu psát příběhy z Narnie jako křesťanské příběhy, tyto aspekty se při psaní objevily až podvědomě: „*He thought that the tales were not direct representations or allegory, but that they might evoke or remind readers of Biblical stories.*“⁵⁰ Ústředním tématem knihy jsou pravidla. V příběhu se vyskytují takové postavy, které jsou přesvědčeny, že stojí nad zákonem a každá z nich na své činy později doplatí. Aslan je zde prezentován jako všemocný stvořitel, který pomocí písne tvoří celý svět (podobnost s biblickým stvořením světa v knize Genesis - Bůh stvořil svět slovem). Také se zde vyskytuje určitá spojitost s knihou Genesis, v kontextu omylu dvou ústředních postav, který přináší hřích, či samotného ďábla, zde prezentovaného čarodějnici Jadis, do nového světa.⁵¹ Paralely s událostmi v knize Genesis zahrnují zakázané ovoce prezentované v Narnii jako „*an Apple of Life*“. Čarodějnice Jadis pokouší Digoryho ke konzumaci zakázaných jablek, stejně tak láká had Evu ke konzumaci zakázaného ovoce v zahradách Eden. Digory však, narozdíl od Evy, Jadisinu nabídku odmítá. Zatímco vnik Narnie úzce odráží vznik Země v knize Genesis, je důležité vzít v úvahu celou řadu klíčových rozdílů. Například lidské bytosti nejsou v Narnii vytvořeny, ale pouze přeneseny z našeho světa. Oproti Genesis, kde jsou duše dány pouze lidským bytostem, v Narnii je duše, racionální myšlení a řeč dána také zvířatům nebo napůl lidským napůl zvířecím stvořením, jako jsou faunové a satyrové, či dokonce stromům a potokům. Toto

---

⁵⁰ SAMMONS, Martha C. *A Guide Through Narnia*. : Regent College, 2004. ISBN 1-57383-308-8, p. 128–9

⁵¹ VAUS, Will; Gresham, Douglas. *Mere theology: a guide to the thought of C.S. Lewis*. : Inter Varsity Press, 2004. ISBN 0-8308-2782-X.

pravděpodobně naznačuje spojení Lewisovy záliby k přírodě, pohádkám a mýtům s jeho křesťanským pohledem na svět.⁵²

6.2 *The Lion, the Witch and the Wardrobe*

Klíčovými motivy tohoto díla inspirovaného křesťanským náboženstvím jsou zkušenosti zrady, viny, soucitu a víry. Dále se zde vyskytuje námět hříchu a vykoupení, a to v podobě ukřižování a zmrtvýchvstání. Dalo by se říci, že Kristus je zde prezentován jako lev Aslan a naopak Dábel zde vystupuje v podobě čarodějnice Jadis. Postava Edmunda, jednoho ze čtyř sourozenců, je nepochybně přirovnávána k postavě Jidáše Iškariotského, biblického zrádce. Edmund, stejně jako Jidáš, zradí Aslana, který v příběhu reprezentuje Krista a své sourozence, zastupující apoštoly.⁵³ Edmund je považován za zrádce a jeho život propadá čarodějnici tak, jako život každého hříšníka propadá Dáblu či Satanovi bez zásahu Boha.⁵⁴

Ne vše, co se v Narnii odehrává, přímo odkazuje k příběhu Ježíše, ale podobnosti s touto legendou jsou v Narnii velmi nápadné. Aslan se obětuje pro Edmunda, stejně jako se Ježíš obětoval pro záchranu lidstva. Skrze Aslanovu smrt jsou Edmondovy hříchy smazány. Obdobně je lidstvu dovoleno žít v nebi po Ježíšově smrti, která smazala původní Adamův hřích, když neuposlechl Boha v zahradě Eden. Lewis si klade za cíl představit svým dětským čtenářům variaci křesťanské legendy. Narnie nám ukazuje jiný, imaginativní pohled na víru. Významnosti také nabývá v díle „*The Lion, the Witch and the Wardrobe*“ moře, o kterém nalézáme v knize pouze pár zmínek. Kontextuelně jsou tyto narážky důležité. Dozvídáme se, že císař-za-mořem, který je Aslanův otec, je Bůh sám. Moře se stává hranicí mezi Narnií, představující Zemi a Aslanovo zemí, zastupující nebe.⁵⁵

Hrdinové se zde potýkají s obtížemi při snaze rozpoznat dobro a zlo. Počáteční úlohou Jadis je vyzvídat informace. Stejnou úlohu má i biblický Satan, nebo Škúdce v pohádkách. Někteří kritici tvrdí, že každý ze sedmi románů *Chronicles of Narnia* se týká jednoho ze sedmi smrtelných hříchů. „*The Lion, the Witch and the Wardrobe*“ se konkrétně zaměřuje na obžerství. Edmundův sestup pod vliv čarodějnice má počátek v jeho horečné spotřebě kouzelného tureckého medu. Vzhledem k tomu, že je turecký

---

⁵² VAUS, Will; Gresham, Douglas . *Mere theology: a guide to the thought of C.S. Lewis*. : Inter Varsity Press, 2004. ISBN 0-8308-2782-X.

⁵³ Edmund Pevensie/Personality. *Wikia*. [online]. [cit. 2015-12-02].

⁵⁴ The Lion, the Witch and the Wardrobe. *Sparknotes*. [online]. [cit. 2015-12-02].

⁵⁵ Tamtéž

med očarován, nemůže Edmund nést odpovědnost za svou nenasytost. Skutečný hřích nastává ve chvíli Edmundovy fixace na turecký med dlouho poté, co opustí čarodějnici. Dalším výkladem může být srovnání tureckého medu s hřích Adama a Evy, kteří podobně jako Edmund spáchali hřích konzumace tím, že jedli ze stromu poznání. Edmundova touha po tureckém medu odkazuje k touze Adama a Evy sníst jablko.⁵⁶

6.3 *Prince Caspian*

Důležitými, zásadními motivy příběhu jsou odvaha a rytířství, v souvislosti s navrácením pravého náboženství po kruté korupční nadvládě Telmaranů. Dalšími tématy jsou udatnost, čest, láska. Opět se zde objevuje dobro versus zlo, dále také boj, víra, vzpomínky na minulost (sourozenci vzpomínají na časy před vpádem Telmaranů, které by se daly přirovnat k ráji). Dobyť Narnie Telmarany je v mnoha ohledech podobné historickému dobytí Anglie Normany. Ačkoli se zde nevyskytuje žádná přesná paralela se skutečnou anglickou historií, konečný výsledek, ve kterém se původní obyvatelé Narnie a Telmarané stávají jedním lidem, žijícím ve společné harmonii, je podobný historickému vývoji Sasů a Normanů, jejichž kultury do sebe pronikaly.⁵⁷ Román „*Prince Caspian*“ je klasický příběh o dobru a zlu, který začíná v době temna. Skuteční Narniané, kteří stále věří v Aslana, jsou zahrnutí pod zem, a to jak fyzicky, tak i symbolicky, v křesťanské symbolice se může jednat o představitele víry v Ježíše Krista. Malá skupina věřících je nucena se skrývat v „*Aslan's How*“, na místě *Kamenného Stolce*, kde se Aslan v knize *The Lion, the Witch and the Wardrobe* obětoval pro záchranu zrádného Edmunda. Tématika skrývání může mít podobnost s římskou perzekucí křesťanů v antickém období, při které byli věřící pronásledováni a zabíjeni pro svojí víru a skrývali se v římských katakombách. Popis „*Aslan's How*“ si můžeme spojit právě s obrazem římských katakomb.⁵⁸

Nejdůležitějším tématem celé knihy je pravděpodobně Luciina cesta celým příběhem. Její vnitřní spor zda následovat Aslana či zůstat s přáteli, vykresluje spor všech křesťanů, kteří musí následovat cestu víry a poslušnosti a čelit překážkám, jež se jim staví do cesty. Lucie musí vystupovat proti svým přátelům a rodině v touze následovat Aslana (Ježíše), který se jí jedné noci zjeví a pobízí jí k následování po cestě k „*Aslan's How*“, cestě, kterou ostatní nevidí. Když Lucii odmítají přátelé následovat,

⁵⁶ The Lion, the Witch and the Wardrobe. *Sparknotes*. [online]. [cit. 2015-12-02].

⁵⁷ BRANDO. Prominent Theme in Prince Caspian. *The Quill and Nail*. [online]. 14.05.2008 [cit. 2015-12-04].

⁵⁸ Prince Caspian. *Gotquestions.org*. [online]. [cit. 2015-12-04].

její srdce je zlomené a opustí Aslanovu cestu, aby mohla zůstat se svými blízkými. Když se Lucii Aslan zjeví podruhé, je k ní soucitný, ale chybu, jež učinila, jí jasně ukáže skrze její svědomí. Lucie si uvědomí své pochybení a získá od Aslana sílu, kterou potřebuje: *“Lucy buried her head in his mane to hide from his face. But there must have been magic in his mane. She could feel lion-strength going into her. Quite suddenly she sat up. ‘I’m sorry, Aslan,’ she said. ‘I’m ready now.’”*⁵⁹

Lucie nyní našla odvahu následovat Aslana, i kdyby to znamenalo, že bude jediná. *“I do hope,” said Lucy in a tremulous voice, ‘that you will all come with me. Because—because I’ll have to go with him whether anyone else does or not.’”* Toto je důležité ponaučení pro křesťany všech věkových kategorií, ale především pro děti. Luciino hrdinství, když se rozhodne následovat Aslana přes všechny zoufalé situace v prvních třech knihách, učí děti neocenitelné lekce: nebezpečí a zkoušky neodmyslitelně patří ke křesťanskému životu; je třeba stále vnímat věrnost našeho spasitele, který nás povede domů a od kterého nás nic nemůže oddělit.⁶⁰

Za další důležitý motiv v knize „*Prince Caspian*“ můžeme považovat „*the universality of questioning God’s timing and purposes.*” V příběhu si hrdinové několikrát pokládají otázku, proč Aslan nepřichází, nezasahuje do jejich nesnází, proč ho nemohou spatřit nebo proč je v Narnii nepřítomen po tak dlouhou dobu. „*Pokud jde o Boha, jeho cesta je dokonalá. Pokud jsou Boží cesty dokonalé, pak můžeme věřit, že cokoliv Bůh učiní, bez ohledu na načasování jaké si zvolí, je také dokonalé.*” Nakonec se jedná o krále Petra, který prohlašuje; „*We don’t know when He will act. In His time, no doubt, not ours. In the meantime He would like us to do what we can on our own.*”⁶¹

6.4 The Voyage of the Dawn Treader

Témata tohoto dílu série jsou průzkum, rytířství, odvaha, ale také zbabělost, osud a svobodná vůle. Hrdinové jsou vystavováni určitým zkouškám, které testují jejich duchovní vyspělost. V tomto příběhu je kladen větší důraz na nadpřirozeno, než v dílech jiných. Nadpřirozené prvky jsou použity k podnícení úcty a víry. Ačkoliv zde nejsou žádné výslovné zmínky o křesťanství, použitá symbolika a znalost autorova pozadí

---

⁵⁹ Prince Caspian. *Gotquestions.org*. [online]. [cit. 2015-12-04].

⁶⁰ Tamtéž

⁶¹ Tamtéž

naznačuje, že zásady vyskytující se v příběhu mají být podobné křesťanským ideálům.⁶² V tomto příběhu je do Narnie vtažen spolu s Edmundem a Lucií i jejich příbuzný Eustace Scrubb. Eustace je nesnesitelný, hádavý, arogantní, žárlivý a chamtivý „*spratek*“, dokonalý typ hrdiny pro Lewisovo brilantní vykreslení hříchu a vykoupení.⁶³

Poté, co hrdinové přistáli na jednom z „*Osamělých Ostrovů*“, se Eustace vzdaluje od skupiny, aby se vyhnul práci. Před bouří nalézá útočiště v dračí jeskyni, ve které se nachází rozlehlé úložiště zlata a šperků, na němž se ukládá ke spánku. Když se Eustace probouzí, zjišťuje, že se skrze svou chamtivost a sobectví stal drakem. Tato dračí podoba vystihuje jeho vnitřní podobu. Hrdina se snaží své dračí podoby zbavit tím, že se vykoupe v blízkém jezírku, ale bezvysledně. Zde se jedná o obraz vlastního úsilí očistit se od hříchu. Když je Eustace konečně konfrontován s Aslanem (Kristem), je to sám Aslan, jenž musí odstranit onu šupinami pokrytou dračí kůži s drápy; „*The very first tear he made was so deep that I thought it had gone right into my heart,*“⁶⁴ objasňuje Eustace. Aslan ho poté obléká do nových šatů. Tento celý proces se svou symbolikou vztahuje k očistě křesťana, který se stává zcela novým tvorem. Od této chvíle se Eustace stává lepším chlapcem, stále chybuje, ale jeho transformace započala. Chlapec nyní představuje obraz křesťanského života.⁶⁵

Aslan se zde zjevuje v případě nouze, tato zjevení mohou připomínat přítomnost Ducha Svatého, jenž vede a usměrňuje věřícího. V jednom momentu dokonce Caspian a Edmund téměř přicházejí k újmě, když jsou dočasně zaslepeni chamtivostí a touhou po objevení prokletého jezírka, které oplývá magickou mocí přeměnit kterýkoliv předmět ve zlato. Pouze zjevení Aslana je přivádí k rozumu. Za další příklad zjevení Ducha Svatého můžeme považovat Luciino otevření čarodějovy kouzelné knihy. Hrdinka zde nalézá kouzlo poskytující „*nadpozemskou krásu*“. Lucie spatřuje vizi svého atraktivního já panujícího nad její méně atraktivní sestrou a je přemožena touhou po kráse, kterou by jí kouzlo přineslo; „*I will say the spell. I don't care. I will.*“⁶⁶ Ale když se ohlédne zpět na kouzelnou knihu, vše, co vidí, je Aslan. Je očividné, že zde

---

⁶² The Voyage of the Dawn Treader: Theme of Principles. *Shmoop.com*. [online]. [cit. 2015-12-06].

⁶³ The Voyage of the Dawn treader. *Gotquestions.org*. [online]. [cit. 2015-12-06].

⁶⁴ Tamtéž

⁶⁵ Christian Symbolism. *Shmoop.com*. [online]. [cit. 2015-12-06].

⁶⁶ The Voyage of the Dawn treader. *Gotquestions.org*. [online]. [cit. 2015-12-06].

Lewis líčí Aslana jako Ducha Svatého, jenž dává pokyny věřícím, přesvědčuje nás o hříchu a připomíná nám, aby hříchy nikdy neovládly naše životy.⁶⁷

Aslan se zjevuje hrdince v příběhu znovu, nikoli k odsouzení hříchu, ale za účelem povzbudit a podpořit její víru. Jejich loď je pohlcena v temnotě, ze které není úniku. Ve svém zoufalství Lucie šeptá; „*Aslan, if you ever loved us at all, send help now.*”⁶⁸ Najednou se v dáli zjevuje světlo v podobě kříže, které zanedlouho nabírá podobu „*opeřence,*” jenž krouží nad stožárem lodi a vede loď z temnoty. Lucie naslouchá tichému a klidnému Aslanovu hlasu, šeptajícimu; „*Courage, dear heart.*” Dokonce pocítuje Aslanův příjemný, uklidňující dech na své tváři. Zde můžeme narážet na odkaz Krista (opeřenec), který vede svůj lid (loď) ze zlověstné temnoty do světla svého evangelia. Lev se také zjevuje v poslední kapitole knihy, kde vystupuje jako beránek, který hrdiny nasytí tím nejchutnějším jídlem, což může nastiňovat svatební večeři ve Zjevení.⁶⁹

6.5 *The Silver Chair*

Následující, šestý díl s názvem „*The Silver Chair*“, pojednává o dvou hrdinech. S jedním z nich jsme se již setkali v knize „*The Voyage of the Dawn Treader*“, jedná se o Eustace, zmíněného bratrance Pevensieových, a dívku jménem Jill. V Narnii se hrdinové vydávají osvobodit ztraceného prince a zachránit Narnii před intrikami zlé čarodějnice.

Princ Rilian, syn krále Caspiana z děl „*The Voyage of the Dawn Treader*“ a „*Prince Caspian,*“ je proklet a vězněn zlou čarodějnici, také nazývanou jako *Pani v Zelené Kytlici* („*Lady of the Green Kirtle*“). Hrdinové jsou společně s úsměvně melancholickým stvořením jménem Puddleglum Aslanem posláni na výpravu za záchranou zmiňovaného ztraceného prince, jenž je držen na očarované stříbrné židli. Aslan poskytuje dobrodruhům čtyři znamení, která si musí zapamatovat a neprodleně se jimi řídit. Bohužel znamení jsou zanedlouho zapomenuta a jako výsledek se děti potýkají s mnoha nesnázemi. Tento motiv může symbolizovat Bibli, která nám předává moudrost, jež potřebujeme k následování správné cesty v životě. Pokud zapomeneme

---

⁶⁷ The Voyage of the Dawn treader. *Gotquestions.org*. [online]. [cit. 2015-12-06].

⁶⁸ C. S. Lewis. *The Chronicles of Narnia: Prince Caspian*. : HarperCollins, 2002. ISBN 978-0064471053.

⁶⁹ The Voyage of the Dawn treader. *Gotquestions.org*. [online]. [cit. 2015-12-06].

její moudrost, ocitáme se v nebezpečí. Nicméně nakonec je židle zničena, vězni osvobozeni a milost vítězí.⁷⁰

Základním tématem této knihy jsou tedy protiklady, konkrétně spojené s hledáním a následováním pravdy versus následováním klamu, který se může často jevit pravdivým. Jak Aslan vysvětluje Jill v druhé kapitole; „*Pay no attention to appearances. Remember the Signs and believe the Signs. Nothing else matters.*“⁷¹ Příklady přetvářky a falešného vystupování jsou v knize příznačné a spadá sem: přestrojení zlé čarodějnice („*Paní v Zelené Kytlici*“); dvojakost laskavých obrů a chybný výklad skřítků („*Gnomes*“). Ježíš v podobě Aslana je zde prezentován jako moudrý průvodce, jenž vyžaduje poslušnost, přesto trpělivě odpouští těm, kteří sešli z cesty.⁷²

6.6 *The Horse and His Boy*

Další díl ze série „*Chronicles of Narnia*“ vypráví příběh mladého muže jménem Shasta a koně Bree. Při své snaze uprchnout ze země před otroctvím se Shasta a Bree setkávají s Aravis, členem Calormenské šlechty, jenž prchá před dohodnutým sňatkem. Shasta a Aravis se na své cestě ke svobodě setkají s mnoha dobrodružstvími. Jakmile Aravis odhalí spiknutí, které se chystá na zem Archenland, začíná skutečný závod s časem, je nutné varovat krále Archenlandu před zkázou. Nakonec je proroctví naplněno, Shasta zjišťuje svou pravou totožnost a Bree nalézá domov v Narnii.⁷³

Asi nejvýraznějšími tématy knihy „*The Horse and His Boy*“ jsou pýcha, moudrost a pokora. Několik postav zde vykazuje určité stupně pýchy, která ovšem předchází pád, a ke konci příběhu jsou tyto postavy poníženy. Pokorní jsou naopak povzneseni. Pán Ježíš (Aslan), je prezentován jako všemocný vládce, jenž řídí jak osud národů, tak srdce jednotlivců se stejnou přesností.⁷⁴ Dalším křesťanským motivem může být podobnost hlavní postavy Shasty s Mojžíšem ze Starého Zákona. Shastova cesta skrze poušť do divočiny může mít spojitost s putováním Mojžíše s Izraelity, kteří překračovali Rudé moře. Patrný je zde také výskyt vzácné vody, která je v obou případech poskytnuta hrdinům. Aslan vytvořil vodu ze své stopy, zatímco Mojžíš čerpal

---

⁷⁰ The Silver Chair. *Gotquestions.org*. [online]. [cit. 2015-12-07].

⁷¹ Tamtéž

⁷² Tamtéž

⁷³ C. S. Lewis. *The Chronicles of Narnia: The Horse and His Boy*. : HarperCollins, 2002. ISBN 978-0064471060.

⁷⁴ The Horse and his Boy. *Gotquestions.org*. [online]. [cit. 2015-12-07].

vodu se skály. Kromě toho existují i další podobnosti mezi Shastou a Mojžíšem. Oba byli na počátku posláni pryč od svých rodin a později nalezeni plující po vodě - Mojžíš byl nalezen na Nilu, Shasta v lodi na oceánu. Oba protagonisté se odvrátili od země, ve které byli vychováni - Shasta se odvrátil od Calormenu, Mojžíš od Egypta. Nakonec se ukázali být zachránci svých pravých zemí - Shasta Archenlandu a Mojžíš Izraele. Z jednoho hlediska jsou role Shasty a Mojžíše obráceny. Mojžíš byl vychován v bohatství šlechtou a nakonec se stal pastýřem, naopak Shasta byl vychován v chudobě a otroctví a stal se králem, musíme vzít v úvahu, že se později také Mojžíš stal vůdcem, a to izraelského národa.⁷⁵ Další motivy zahrnují návrat štěstí, Boží lásky a milosti ke všem lidem.

6.7 *The Last Battle*

Jedná se o poslední díl celé série, jenž popisuje Narnii v období jejích posledních dní. Motivem knihy jsou podvod a klam. V příběhu vystupuje prohnaná opice a hloupý osel, kteří objevují kožešinu lva. Osel se o tento předmět zajímá pouze čistě ze zvědavosti, kdežto jeho společník vidí v kožešině příležitost k zisku. Pomocí jehly a nitě je osel přestrojen ve lva Aslana. Všichni obyvatelé Narnie jsou tímto falešným Aslanem, který vede celou zemi do rukou nepřátel, oklamání.⁷⁶

Tento text odráží příběh Zjevení z Bible. Vidíme zde vrcholné zakončení Antikristovy vlády teroru a triumfální návrat Ježíše Krista, jenž zakládá své celosvětové království.⁷⁷ Hrdinové, kteří v příběhu stojí proti neskutečné přesile jsou nakonec Calormeny zajati a posláni do stáje. Dveře od stáje se však stávají symbolem smrti a portálem do jiného světa, který se staví mimo a je reálnější než svět náš. Všichni hrdinové, kteří v tomto sedmidílném cyklu vystupovali, snad kromě Zuzany, jež přestala v Aslana věřit, se setkávají v Nové Narnii-Aslanově Zemi plné světla, barev, radosti, hojnosti a svobody a žijí zde s Aslanem navěky.⁷⁸ Pravděpodobně se jedná o obraz křesťanského posmrtného života, ve kterém si „zesnulý“ užívá přítomnosti svých blízkých a Boha na věčnost.⁷⁹ Profesor Digory v knize Novou Narnii popisuje takto: „*Listen, Peter. When Aslan said you could never go back to Narnia, he*

---

⁷⁵ Moses (Biblical Exodus) and Shasta (The Horse and His Boy). *Lifelong Learner*. [online]. 15.09.2009 [cit. 2015-12-08].

⁷⁶ C. S. Lewis. *The Chronicles of Narnia: The Last Battle*. : HarperCollins, 2002. ISBN 978-0064471084.

⁷⁷ The Last Battle. *Gotquestions.org*. [online]. [cit. 2015-12-07].

⁷⁸ Heaven and Hell as Idea and Image in C. S. Lewis. *The Official Website of C. S. Lewis*. [online]. 07.05.2010 [cit. 2015-12-09].

⁷⁹ PARKIN, Lance. The Last Battle. *Lance Parkin*. [online]. 01.12.2010 [cit. 2015-12-09].

meant the Narnia you were thinking of. But that was not the real Narnia. That had a beginning and an end. It was only a shadow or a copy of the real Narnia, which has always been here and always will be here: just as our own world, England and all, is only a shadow or copy of something in Aslan's real world."⁸⁰ Vypravěč přiznává nepopsatelnost tomuto světu, který není možný plně pochopit, dokud ho nezažijeme z vlastní zkušenosti. Americký spisovatel Randy Alcorn považuje Lewise za autora, který v „*The Last Battle*”, interpretuje realitu Nové Země živěji, než kterýkoliv autor před ním.⁸¹

Snad nejsilnější z myšlenek, které se v díle *The Last Battle* objevují, je vyjádřena na konci knihy: „*And for us this is the end of all the stories, and we can most truly say that they all lived happily ever after. But for them it was only the beginning of the real story. All their life in this world and all their adventures in Narnia had only been the cover and the title page: now at last they were beginning Chapter One of the Great Story which no one on earth has read: which goes on forever: in which every chapter is better than the one before.*”⁸²

6.8 Význam Kamenného stolce (*The Stone Table*)

V knize „*The Lion, the Witch and the Wardrobe*“ nabývá velikého významu Kamenný stolec. Je to místo, kde je Aslan obětován bílou čarodějnici Jadis. Zde je evidentní křesťanský motiv obětování dokonalé bytosti nezatěžkané hříchy. Z katolického pohledu je duch, otec i syn jedna bytost, tady v obou případech dochází k oběti nejvyšší – k oběti samotného stvořitele. Nabízí se otázka, proč k této oběti, tak významnému činu, dochází právě na Kamenném stolci. Možnou tezí pro objasnění může být křesťanská alegorie. Kamenný stůl lze přirovnat k symbolu Mojžíšových ustanovení ze Starého zákona, k Mojžíšovu zákonu napsanému na kamenné destičky, které slibovaly neúprosný trest za hřích. Křesťanské motivy jsou však silně protkány něčím pro křesťanství nepřijatelným, a to magií. Avšak je na místě si uvědomit, že pro středověk a romanci bylo směřování křesťanství s magií, a dokonce s obřady velmi příznačné. V příběhu je popisována „*prastará, hluboká magie*” (*The Deep Magic*), která představuje nejvyšší zákon v Narnii. Pomocí prastaré magie jsou na kamenný stůl, stejně jako na kamenné desky napsána slova, která představují alegorii

---

⁸⁰ Heaven and Hell as Idea and Image in C. S. Lewis. *The Official Website of C. S. Lewis*. [online]. 07.05.2010 [cit. 2015-12-09].

⁸¹ Tamtéž

⁸² C. S. Lewis. *The Chronicles of Narnia: The Last Battle*. : HarperCollins, 2002. ISBN 978-0064471084.

právě k Mojžišovu zákonu. Zrada je zde pokládána za největší hřích, po kterém následuje největší trest. Aslan tím, že se pro Edmunda obětoval, smazal všechny jeho hříchy.⁸³

Tento proces očištění je v příběhu symbolizován puknutím kamenného stolce. Puknutí stolce může mít také určitou souvislost s obrazem trhání závoje jeruzalémského chrámu. Dle Bible došlo těsně po Ježíšově smrti k zemětřesení. Roztržení závoje ve dvě symbolizuje oddělení člověka a Boha. Ježíšovo úspěšné odčinění všech lidských hříchů znamená, že člověk a Bůh už nebudou existovat odděleně. Stejným způsobem už nebyl Edmund oddělen od Aslana, jeho přátelství a přátelství ostatních v Aslanově společnosti.⁸⁴

---

⁸³ Stone Table. *Wikia*. [online]. [cit. 2015-09-02].

⁸⁴ Tamtéž

7. Prvky romance a středověké romance

Nádech středověku prostupuje vším, co se v Narnii odehrává. Je také důležité vzít v úvahu zvláštní význam, který Lewis vměstnal do příběhu. Propagoval „*The Kappa Element*“, jinými slovy skrytý element, který odkazuje k unikátní a jedinečné atmosféře zachycené uvnitř děje. Velkou pozornost Lewis věnoval úloze prostředí, a to jako čtenář a rovněž jako kritik. Jeho tvorba nabízí čtenářům nezapomenutelné požitky. Výrazná atmosféra Narnie je vytvořena z části tím, že se zde nachází mnoho odkazů na středověk a mnoho podobností se středověkou literaturou. Autor zde pohlíží na středověk jako na imaginární svět. Stejně tak jako středověcí autoři, Lewis při sepisování „*Letopisů*“ čerpal z různých literárních tradic a žánrů, které nazýval dětskými příběhy nebo pohádkami. Jsou to příběhy velmi ovlivněné středověkem a středověkou literaturou, konkrétně středověkou romancí a alegorií.⁸⁵

V knize „*The Discarded Image: An Introduction to Medieval and Renaissance Literature*“ Lewis o středověké romanci píše takto: „*Of the things they have left us these have proved the most widely and permanently pleasurable. And though things which in varying degrees resemble them can be found elsewhere, they are, in their total effect, unique and irreplaceable... The mystery, the sense of the illimitable, the elusive reticence of the best romance.*“⁸⁶ Lewisovo nadšení, které vyjadřují tato slova se odráží v celých *Letopisech*, které se snaží tuto tradici zprostředkovat dětem.

Zdá se zde příhodné odkázat ke studii literárního kritika Northtopa Frye, který sestavil určitý model či strukturu, kterou obsahují všechny romance. Tato struktura je charakteristická i pro Lewisovy *Letopisy Narnie*. Běžná zápleтка je v podstatě základem úkolové, nebo výpravné sekvence (totéž udělal i Propp u pohádky), ta zahrnuje boj (*Struggle*) a nebezpečnou cestu s vykonáním hlavního stěžejního úkolu a úkolů vedlejších. Dále se v romanci vyskytuje rituální oběť (*Ritual Death*), nebo rozhodující bitva, v níž musí někdo zemřít. Umírá nepřítel, nebo nepřítel společně s hrdinou. Konečným prvkem bývá uznání (*Recognition*), kde je vítězný hrdina oslavován a veleben. Často se hrdina objeví až v konečné fázi příběhu, kdy je již považován za mrtvého nebo ztraceného. Čtenáři se velmi často ztotožňují s hrdiny

⁸⁵ JENNINGS, Heather Herrick . Visions/Versions of the Medieval in C. S. Lewis's Chronicles of Narnia. *Boise State University*. [online]. 2009 [cit. 2015-06-04]. s.11-12

⁸⁶ LEWIS C. S. *The Discarded Image: An Introduction to Medieval and Renaissance Literature* (1964). The Syndics of the Cambridge University Press ©. s. 9

a jejich vlastnostmi. Autor ke čtenářům promlouvá a předpokládá, že čtenář takové vlastnosti má. Jedná se jednoznačně o ty nejlepší vlastnosti: ctnost, dobrota, soucit atp. Dostává-li se příběh do kontextu mýtu, hrdina vykazuje známky božství a nepřítel naopak vlastnosti démonické.⁸⁷

Podle Frye můžeme romanci rozdělit na šest různých stádií. První fáze Fryem nazývaná jako „*Complete innocence*“, v českém překladu *úplná nevinnost*, se velmi často týká narození hrdiny. Tato událost je běžně spojována s metaforou vody a mládí je zde skutečným bohatstvím. „*Youthful innocence*“, neboli *mladistvá nevinnost*, je dalším stupněm v jeho analýze. Tato fáze obvykle představuje obecně příjemný svět s krásnou konejšivou krajinou obklopenou horami a řekami. Průběh příběhu zde bývá zaměřen na mladého hrdinu stále závislého na rodičích obklopeného vrstevníky. Další stádium nazývané „*Completion of an ideal*“ spočívá v typickém úkolu, který se hrdina vydává splnit. Obvykle je úkol spojen s poražením zla v podobě nějakého monstra, což vede k záchraně země. Následující fázi, pojmenovanou „*Happy society resists change*“, chápeme hrdinovu společnost, často znázorněnou v podobě družiny, která je napadena nepřítelem - útok hrdina přežívá. Tento motiv můžeme často vídat v moralistické alegorii, kde postavy zastupují určité neřesti a ctnosti. Předposledním modelem s názvem „*Reflective or idyllic view*“ chápeme prostředí, které je stejné jako v „*Youthful innocence*“, až na jeden rozdíl, ten spočívá v hrdinovo znalostech a zkušenostech, kterými dříve neoplýval. Poslední etapa, ve Fryeově klasifikaci označená jako „*Society ceases to exist beyond contemplation*“, je popisována jako: „*Tales often told in quotation marks by one individual to a small group; there is a coziness to this type of tale as it is free from confrontation and has a relaxed and entertaining tone.*“⁸⁸ Těchto šest modelů znázorněných Northropem Fryem, můžeme nalézt i v *Letopisech Narnie*.

Záhadné narození je zobrazeno v postavě Shasty v díle „*The Horse and His Boy*“, chlapec neví nic o svém původu, natož že je narnijské urozené krve. Dále Frye upozorňuje, že typickým znakem romance je proroctví, s tím jsme se mohli setkat především v díle „*The Lion, the Witch and the Wardrobe*“. Sourozencům je prorokován návrat velkého lva Aslana a rovněž zjišťují, že je jim souzeno zachránit Narnii od stoleté zimy a nastolit mír. S proroctvím se máme možnost setkat také v díle

---

⁸⁷ Northrop Frye's Theory of archetypes. Summer: Romance(2008). [cit. 2015-04-06].

⁸⁸ Tamtéž

„*The Voyage of the Dawn Threader*“, v podobě Reepicheepova osudu, který mu byl předurčen po narození. Dále N. Frye uvádí, že pro romanci je typický motiv pěstounství, který můžeme spatřit v postavě Shasty, nebo prince Caspiana. Dalším příkladem je putování hrdinů zahrnující různé zážitky, velmi často se jedná o zajetí („*The Voyage of the Dawn Threader*“). V každé knize dochází ke gradaci v podobě těsného úniku před smrtí.⁸⁹

Poznání hrdinovy pravé identity je také poměrně častým jevem romancí. Kniha „*The Lion, the Witch and the Wardrobe*“ vypráví o čtyřech dětech, které jsou uznány jako dlouho očekávaní králové a královny a dědicové trůnu v Narnii. V „*Prince Caspian*“ je hrdina určen jako právoplatný dědic trůnu až po pokusu svého strýce Miráze zmocnit se trůnu. V „*The Horse and His Boy*“ je typický příklad *poznání*, když Shasta zjišťuje, že není obyčejný chlapec, ale že je dlouho ztraceným princem z Archenlandu.⁹⁰

Romance většinou končí sňatkem hlavních hrdinů. Takový konec se kupříkladu objevuje v „*The Horse and His Boy*“. Jednalo se o sňatek Aravis a Shasty. Mezi dodatečné rysy romance, na které N. Frye poukazuje, patří „*kouzelné ostrovy*“ („*The Voyage of the Dawn Threader*“).⁹¹

Téměř ve všech příbězích, které se v Narnii odehrají, působí děti, často jsou doprovázeny různými stvořeními, především mluvícími zvířaty, která se společně s nimi vydávají za nějakým úkolem. V „*Prince Caspian*“ je cílem osvobodit Narnii od Telmaranů. V „*The Horse and His Boy*“ se hrdinové vydávají na výpravu, která zahrnuje varování Narnijanů před nebezpečím z Calormenu. „*The Magician's Nephew*“ vypráví o záchraně Digoryho matky. Jiným příkladem je výprava na sever Narnie, která souvisí s nalezením ztraceného prince. Děti jsou řízeny určitými znameními, jež byly vyřčeny Aslanem v knize „*The Silver Chair*“.⁹²

Úkol v „*The Voyage of the Dawn Threader*“, kde se děti vydávají na plavbu na širé moře, je pravděpodobně spjat s romancí více, než ostatní díly sedmidílného cyklu. Tento příběh je rozdělen na epizody více, než ostatní. Průběh výpravy

---

⁸⁹ JENNINGS, Heather Herrick . Visions/Versions of the Medieval in C. S. Lewis's Chronicles of Narnia. *Boise State University*. [online]. 2009 [cit. 2015-06-04]. s.57

⁹⁰ Tamtéž s.57-58

⁹¹ JENNINGS, Heather Herrick . Visions/Versions of the Medieval in C. S. Lewis's Chronicles of Narnia. *Boise State University*. [online]. 2009 [cit. 2015-06-04]. s.57

⁹² Tamtéž

v „*The Voyage of the Dawn Threader*“ je velice podobný příběhům středověkých romancí, jak již bylo uvedeno v kapitole 1.1 „*Artušovské legendy a hledání svatého grálu*.“ Během celého příběhu jsou hrdinové podrobováni určitým morálním, duchovním a fyzickým zkouškám. Čím více postupují v příběhu, tím se stávají zkušenější a obratnější. Každému hrdinovi je předurčena zkouška, která je stanovena na základě nedostatků každého hrdiny. Kupříkladu Lucie musí překonat svůj strach z čaroděje, najít zviditelňující kouzlo a pomoci bytostem jménem „*Dufflepuds*“, stojí tedy nejprve před dvěma dilematy a pokušeními. Jedním z nich je její touha být krásnější než její sestra, druhým je touha dozvědět se, co si o ní její přátelé myslí. Lucii se podaří první touhu překonat, druhému pokušení se poddává jen z části.⁹³

---

⁹³ JENNINGS, Heather Herrick . Visions/Versions of the Medieval in C. S. Lewis's Chronicles of Narnia. *Boise State University*. [online]. 2009 [cit. 2015-06-04]. s.57

Závěr

Fantasy literatura je druh literatury, která se v dnešní době stává velice populární. Díky rozvoji filmového průmyslu a výskytu čím dál více autorů píšících fantasy se tento druh literatury dostává do povědomí společnosti. Oblíbenost tohoto žánru může souviset s dnešním uspěchaným stylem života, kdy fantasy literatura může pro jedince znamenat útek od reálného světa a představuje pro mnohé formu duševního odpočinku.

Účelem bakalářské práce byla interpretace literárního díla pro děti a mládež, *Chronicles of Narnia*, od spisovatele C. S. Lewise. V teoretické rovině jsem se na základě uvedené literatury a internetových zdrojů pokusil přiblížit některé základní pojmy, jako jsou romance a její tradice, pohádka, fantasy literatura a dobrodružství. Poukázal jsem na vývoj samotné fantasy literatury, hledal jsem kořeny romance a pokusil jsem se o nastínění vnitřních zákonitostí sedmidílného cyklu *Chronicles of Narnia*. Dále jsem se zabýval hledáním podobností v tvorbě Lewise a Tolkiena, které lze oba považovat za nepostradatelné spisovatele fantasy žánru, právě pro jejich rozpracovanost díla do nejmenších detailů, od reálného popsání světů, postav, příběhů až po dokonale navazující na první pohled skryté alegorie a podobnosti s reálnými světy, historií a náboženstvím. V neposlední řadě jsem se zaměřil na život autora a jeho tvorbu. Díky podrobnému prostudování skutečostí z Lewisova života, jsem dokázal lépe porozumět samotnému dílu i stylu psaní.

Ústředním tématem práce byla literární analýza sedmidílné série, zejména odkrývání tradičních prvků romance a hledání náboženských alegorií a souvislostí v příběhu. Přestože série na první pohled nemusí vykazovat křesťanské prvky, nalézáme zde mnoho skrytých náboženských významů. Dílo nabývá hlubšího smyslu, který však může být mnohým čtenářům skryt.

Po podrobnějším průzkumu zdrojů a vlastní analýze docházím k několika závěrům. Jednotlivá díla vykazují prvky křesťanství. V *The Magician's Nephew* Lewis vykresluje stvoření světa a následky prvotního hříchu. Bůh zde může být viděn v postavě Aslana, který pomocí písňe tvoří svět. V tomto díle se také vyskytuje hrozba prvotního hříchu, ďábla vystupujícího v podobě čarodějnice Jadis. *The Lion, the Witch and the Wardrobe* prezentuje náboženské protiklady, kterými jsou zrada a vykoupení, znázorněné v postavě Edmunda. Dále ukřižování a zmrtvýchvstání, vyobrazené

v postavě Aslana, zde znázorněného jako Ježíše Krista. V knize *Prince Caspian* je stěžejním prvkem zkouška víry. Z důvodu nepřítomnosti Aslana stojí hrdinové před dilematy, zda Aslana následovat a věřit v něj, či nikoliv. *The Voyage of the Dawn Treader* poukazuje na alegorii hříchu a vykoupení, nastíněnou zde v podobě Eustace, který prochází transformací a stává se lepším člověkem. *The Silver Chair* vyzdvihuje následování pravdy a následování klamu. Děti se zde musejí řídit určitými pravidly, pokud tomu tak není, scházejí z cesty. V *The Horse and His Boy* můžeme přirovnat Shastu k biblické postavě Mojžíše. *The Last Battle* naznačuje podobnost Nové Narnie s rájem. Zde se většina hrdinů z celého sedmidílného cyklu ocitá v Nové Narnii, zemi bez hříchu, plné barev, radosti a hojnosti.

Dalším zvoleným cílem práce bylo určit prvky romance a středověké romance. Při realizování analýzy jsem pracoval se studií literárního kritika Northropa Frye, který sestavil model pro všechny romance. Model jsem se pokusil přenést i na *Chronicles of Narnia*. Z analýz jednotlivých textů bylo zjištěno, že každý z dílů obsahuje známé motivy typické pro romanci. Hlavními z nich jsou výpravná cesta hrdiny za daným úkolem a úkoly vedlejšími, zakomponování magického předmětu a oslavování hrdiny, které se vyskytují snad ve všech Lewisovo *Letopisech*. Rituální oběť a rozhodující bitva, v níž musí někdo zemřít, je příběhem díla *The Lion, the Witch and the Wardrobe*. Dále jsou hrdinové podrobováni etickým, duchovním a fyzickým zkouškám (*The Voyage of the Dawn Treader, Prince Caspian*), autor zde promlouvá ke čtenářům, nabádá ke ztotožnění s hrdinou a poukazuje na morální zásady jako je ctnost, soucit a dobrota.

V celé sérii pozorujeme neustálý boj dobra a zla, hrdinové opakovaně čelí překážkám, často bojují sami se sebou, s vlastní identitou a se svědomím. Z každého příběhu vyplývá určité ponaučení, kniha v podstatě vede mladé čtenáře k tomu stát se lepším člověkem.

Bibliografie

Primární literatura

LEWIS C. S. *Letopisy Narnie (2014)*.1. Vyd. FRAGMENT. ISBN: 978-80-253-0535-5

LEWIS C. S.. *Letopisy Narnie – Lev, čarodějnice a skříň.(2005)*.1. Vyd. FRAGMENT. ISBN: 80-253-0161-3

LEWIS C. S.. *Letopisy Narnie – Princ Kaspian.(2014)*.1. Vyd. FRAGMENT. ISBN: 978-80-253-0535-5

LEWIS C. S.. *Letopisy Narnie – Plavba Jitřního poutníka.(2014)*.1. Vyd. FRAGMENT. ISBN: 80-253-0164-8

LEWIS C. S.. *Letopisy Narnie – Stříbrná židle.(2014)*.1. Vyd. FRAGMENT ISBN: 978-80-253-0535-5

LEWIS C. S.. *Letopisy Narnie – Kuň a jeho chlapec.(2006)*.1. Vyd. FRAGMENT ISBN: 978-80-253-01625-3

Sekundární literatura

PROPP, V, J, *Morfologie pohádky a jiné studie 2008*, 2.vyd. H &H Vyšehradský, s. r. o. ISBN 987-80-7319-085-9. s.261

TOKIEN, J. R. R, *Pohádky, 1992*. 1. vyd. Winston Smith. ISBN 80-85643-05-7

HARTL, HARTLOVÁ, *Psychologický slovník, 2009*. Portál. ISBN 978-80-7367-569-1.

NÜNNING, A. *Lexikon teorie literatury a kultury*. 1. vyd. Brno : Host, 2006, 912 s. ISBN: 80-7294-170-4

ADAMOVIČ, I. *O pojmu fantasy*. Ikarie, 1990, roč. 1, č. 2,

PAVERA, Libor, VŠETIČKA, František. *Lexikon literárních pojmů*. : Olomouc, 2002. ISBN 80-7182-124-1

LEWIS C. S. *The Discarded Image: An Introduction to Medieval and Renaissance Literature* (1964). Cambridge University Press ©. ISBN 978-1107604704

NORTHROP, Frye. *The Secular Scripture: A Study of the Structure of Romance*. : Harvard University Press, 1978. ISBN 978-0674796768.

SAMMONS, Martha C. *A Guide Through Narnia*. : Regent College, 2004. ISBN 1-57383-308-8

Internetové zdroje

ROMANCE. *Encyclopædia Britannica*. [online]. 28.05.2015 [cit. 2015-05-28]. Dostupné z: <http://www.britannica.com/art/romance-literature-and-performance>

SIMONSON, Martin. The Chronicles of Narnia and The Lord of the Rings: similarities and differences between two children of the Great War . *Biblioteca Digital*. [online]. 28.05.2015 [cit. 2015-05-28]. Dostupné z: <http://ler.letras.up.pt/uploads/ficheiros/4669.pdf>

FALKA. Teorie kolem Svatého grálu. *Druidova mysteria*. [online]. 28.05.2015 [cit. 2015-05-28]. Dostupné z: http://druidova.mysteria.cz/TAJEMNO/GRAL_TEORIE.htm

Grail. *Encyclopædia Britannica*. [online]. 20.08.2014 [cit. 2015-06-18]. Dostupné z: <http://www.britannica.com/topic/Grail>

Arthurian Legends. *Myths Encyclopedia*. [online]. [cit. 2015-06-18]. Dostupné z: <http://www.mythencyclopedia.com/Ar-Be/Arthurian-Legends.html>

KEUSS, Jeff. The Beatific Quest as Faith Formation in C. S. Lewis's Chronicles of Narnia: Direction, Release, and Integration. *Theoherjournal*. [online]. 14.07.2015 [cit. 2015-08-18]. Dostupné z: <http://theoherjournal.com/2009/07/14/the-beatific-quest-as-faith-formation-in-c-s-lewis%E2%80%99s-chronicles-of-narnia-direction-release-and-integration/>

The Ohio State University. *Center For Folklore Studies* . [online]. [cit. 2015-12-14]. Dostupné z: <https://cfs.osu.edu/about/resources/journals>

KRUPA, Miroslav. *Historie a vývoj fantasy literatury* ©[2000-2003], [cit. 2015-01-05.] Dostupné z: <http://www.miroslavkrupa.cz/mm/history.htm>

C.S. Lewis Biography. *Biography*. [online]. [cit. 2015-05-18]. Dostupné z: <http://www.biography.com/people/cs-lewis-9380969>

C.S. Lewis . *Wikia*. [online]. [cit. 2015-06-18]. Dostupné z: http://narnia.wikia.com/wiki/C._S._Lewis

Inklings. *Tolkien Gateway*. [online]. [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <http://tolkiengateway.net/w/index.php?title=Inklings&oldid=268789>

About the Inklings. *Mythopoeic Society*. [online]. [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <http://www.mythsoc.org/inklings/>

Letopisy Narnie. *Postavy.cz*. [online]. [cit. 2015-05-24]. Dostupné z: <http://www.postavy.cz/svet/letopisy-narnie/>

Charn. *Wikia*. [online]. [cit. 2015-05-24]. Dostupné z: [http://narnia.wikia.com/wiki/Charn_\(world\)](http://narnia.wikia.com/wiki/Charn_(world))

Narnia (World). *Wikia*. [online]. [cit. 2015-05-24]. Dostupné z: [http://narnia.wikia.com/wiki/Narnia_\(world\)](http://narnia.wikia.com/wiki/Narnia_(world))

Wood Between the Worlds *Wikia*. [online]. [cit. 2015-05-25]. Dostupné z: http://narnia.wikia.com/wiki/Wood_Between_the_Worlds

The Deeper Truth Behind The Chronicles of Narnia. *The Christian Broadcasting Network*. [online]. [cit. 2015-10-12]. Dostupné z: <http://www1.cbn.com/books/deeper-truth-behind-chronicles-narnia>

¹ David C. Downing. *Into the Wardrobe: C.S. Lewis and the Narnia Chronicles* . : Jossey-Bass, 2008. ISBN 978-0470248393. p. 160

TOYNBEE, Polly. Narnia represents everything that is most hateful about religion. *The Guardian*. [online]. 5.12.2005 [cit. 2015-12-10]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/books/2005/dec/05/cslewis.booksforchildrenandteenagers>

- WYATT KENT, Keri . Talking Narnia to Your Neighbors. *TCW*. [online]. [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.todaychristianwoman.com/articles/2005/november/11.42.html>
- Lewis, the Sneaky Pagan. *ChristianityToday*. [online]. [cit. 2015-12-16]. Dostupné z: http://www.christianitytoday.com/ct/article_print.html?id=11821%C2%A0C.S.
- Edmund Pevensie/Personality. *Wikia*. [online]. [cit. 2015-12-02]. Dostupné z: http://narnia.wikia.com/wiki/Edmund_Pevensie/Personality
- The Lion, the Witch and the Wardrobe. *Sparknotes*. [online]. [cit. 2015-12-02]. Dostupné z: <http://www.sparknotes.com/lit/lion/themes.html>
- The Lion, the Witch and the Wardrobe. *Sparknotes*. [online]. [cit. 2015-12-02]. Dostupné z: <http://www.sparknotes.com/lit/lion/themes.html>
- BRANDO. Prominent Theme in Prince Caspian. *The Quill and Nail*. [online]. 14.05.2008 [cit. 2015-12-04]. Dostupné z: <https://quillandnail.wordpress.com/2008/05/14/prominent-theme-in-prince-caspian/>
- Prince Caspian. *Gotquestions.org*. [online]. [cit. 2015-12-04]. Dostupné z: http://www.gotquestions.org/Narnia_Prince-Caspian.html
- The Voyage of the Dawn Treader: Theme of Principles. *Shmoop.com*. [online]. [cit. 2015-12-06]. Dostupné z: <http://www.shmoop.com/voyage-dawn-treader/principles-theme.html>
- The Voyage of the Dawn treader. *Gotquestions.org*. [online]. [cit. 2015-12-06]. Dostupné z: http://www.gotquestions.org/Narnia_Voyage-Dawn-Treader.html
- The Silver Chair. *Gotquestions.org*. [online]. [cit. 2015-12-07]. Dostupné z: http://www.gotquestions.org/Narnia_Silver-Chair.html
- The Horse and his Boy. *Gotquestions.org*. [online]. [cit. 2015-12-07]. Dostupné z: http://www.gotquestions.org/Narnia_Horse-and-his-Boy.html
- Moses (Biblical Exodus) and Shasta (The Horse and His Boy). *Lifelong Learner*. [online]. 15.09.2009 [cit. 2015-12-08]. Dostupné z: <http://beclifelonglearner.blogspot.cz/2009/09/moses-biblical-exodus-and-shasta-horse.html>
- C. S. Lewis. *The Chronicles of Narnia: The Last Battle*. : HarperCollins, 2002. ISBN 978-0064471084.
¹ The Last Battle. *Gotquestions.org*. [online]. [cit. 2015-12-07]. Dostupné z: http://www.gotquestions.org/Narnia_Last-Battle.html
- Heaven and Hell as Idea and Image in C. S. Lewis. *The Official Website of C. S. Lewis*. [online]. 07.05.2010 [cit. 2015-12-09]. Dostupné z: <http://blog.cslewis.com/heaven-and-hell-as-idea-and-image-in-c-s-lewis/>
- PARKIN, Lance. The Last Battle. *Lance Parkin*. [online]. 01.12.2010 [cit. 2015-12-09]. Dostupné z: <https://lanceparkin.wordpress.com/2010/12/01/the-last-battle/>
- Stone Table. *Wikia*. [online]. [cit. 2015-09-02]. Dostupné z: http://narnia.wikia.com/wiki/Stone_Table
- JENNINGS, Heather Herrick . Visions/Versions of the Medieval in C. S. Lewis's Chronicles of Narnia. *Boise State University*. [online]. 2009 [cit. 2015-06-04]. s.11-12 Dostupné z: <http://scholarworks.boisestate.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1063&context=td>
- Northrop Frye's Theory of archetypes. *Summer: Romance(2008)*. [cit. 2015-04-06]. Dostupné z: <http://edweb.tusd.k12.az.us/dherring/ap/consider/frye/indexsummer.htm>
- The Voyage of the Dawn Treader. *Shmoop.com*. [online]. [cit. 2015-12-06]. Dostupné z: <http://www.shmoop.com/voyage-dawn-treader/christian-symbolism-symbol.html>

Všech sedm dílů „*The Chronicles of Narnia*“ dostupné na:

https://martzian.files.wordpress.com/2010/12/chronicles_of_narnia.pdf